Jaarplan 2023

Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030

Inleiding

De Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is in 2019 door de deelnemende[1] partijen opgesteld en luidt als volgt: *In 2030 bestaat de land- en tuinbouw in Nederland uit een duurzame productie met weerbare planten en teeltsystemen, waardoor ziekten en plagen veel minder kansen krijgen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zo veel mogelijk kan worden voorkomen. Daar waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, is dit conform de principes van geïntegreerde gewasbescherming, nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen. Hiermee wordt tegelijkertijd een blijvend economische perspectief voor de land- en tuinbouw gerealiseerd.* De visie is op hoofdlijnen uitgewerkt in drie strategische doelen:

- Planten en teeltsystemen zijn weerbaar
- Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden
- Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten

Het Uitvoeringsprogramma (UP) van deze toekomstvisie is in september 2020 van start gegaan.

Doen we de juiste dingen en doen we de juiste dingen goed?

In het Jaarplan 2023 is uitgewerkt welke acties in dat jaar door de werkgroepen van het Uitvoeringsprogramma bij voorrang zullen worden opgepakt en uitgevoerd. De doelen uit de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 worden behaald door het uitvoeren van concrete acties die moeten leiden tot gedragsveranderingen en inzet van nieuwe teeltsystemen en technieken door telers. In het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming staan 153 acties. Hieraan zijn 106 acties van lopende programma's voor emissiereductie toegevoegd en hebben afgeronde acties aanleiding gegeven tot het in gang zetten van vervolgacties en/of het opstellen van geheel nieuwe acties. Dit heeft ertoe geleid dat er eind 2022 in totaal 310 acties zijn en dit aantal kan in de komende jaren nog toenemen. Door het grote aantal acties is het noodzakelijk om te focussen op outcome en te prioriteren. De klankbordgroep van het Uitvoeringsprogramma heeft in 2022 geadviseerd om meer focus aan te brengen op het behalen van de strategische doelen in 2030 door de vraag te stellen **Doen we de juiste dingen en doen we de juiste dingen goed?** De eerste stap om deze focus toe te passen is door de prioritaire acties te benoemen in dit jaarplan. De prioritering van de acties voor 2023 is uitgevoerd door de zes werkgroepen waarin de deelnemende partijen samenwerken. Aan de hand van het begin 2023 te verschijnen eerste monitoringsrapport van het Uitvoeringsprogramma zal aanvullend op dit jaarplan worden besproken of 'we de juiste dingen doen en of we die goed doen' om de doelen van het Uitvoeringsprogramma tijdig te realiseren. Daarnaast zal begin 2023 worden gewerkt aan een uitwerking voor de toepassing van de small-wins theorie. Met behulp van een evaluatiekader dat aan de hand van deze theorie wordt ontwikkeld kan worden gekeken of de stappen die worden gezet door de werkgroepen daadwerkelijk bijdragen aan de beoogde transitie. Ook wordt onderzocht hoe de geïdentificeerde 'small wins' kunnen worden geaccumuleerd door middel van verdieping, verspreiding of verbreding[2].

Ondersteunende acties voor het transitieproces naar weerbare teeltsystemen en omgevingsfactoren

Naast de strategische doelen besteedt het Uitvoeringsprogramma in het transitieproces ook aandacht aan voldoende beschikbare adequate maatregelen en middelen waarmee telers kunnen zorgen voor een goede oogst en aan omgevingsfactoren die relevant zijn om de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 te realiseren. Daarnaast zijn er factoren in de omgeving (bijvoorbeeld in de afzetketen) die van invloed zijn op het bereiken van de gewenste transitie. Omdat het lastig is om deze acties direct te herleiden naar de drie strategische doelen wordt dit apart benoemd in het jaarplan 2023.

[1] Agrodis, Artemis, CropLife NL, CTGB, Cumela, Fedecom, LTO Nederland, Natuur & Milieu, Plantum, Rijksoverheid, Unie van Waterschappen, Vewin

[2] Termeer, Katrien e.a., 2019, 'Een small wins raamwerk voor transitiemanagement door het ministerie van infrastructuur en waterstaat'. Wageningen University & Research | Termeer, Katrien. Expertpaper 'Het bewerkstelligen van een transitie naar kringlooplandbouw'. Wageningen University & Research.

Communicatie en kennisverspreiding in 2023

De agrarische ondernemers en hun adviseurs staan centraal bij de uitwerking van de Toekomstvisie gewasbescherming. Om hen te informeren over de behaalde resultaten is in 2022 door de communicatiewerkgroep van de samenwerkende partijen een communicatiestrategie uitgewerkt met onderliggende communicatiemiddelen. Deze communicatiemiddelen worden in 2023 opgestart. De acties die hiervoor in 2023 worden uitgevoerd zijn aan het einde van het jaarplan opgenomen.

Prioritaire acties in 2023 voor het behalen van de strategische doelen:

Planten en teeltsystemen zijn weerbaar

In de toekomstvisie is het volgende opgenomen:

> In 2030 is gewasbescherming gebaseerd op *weerbaarheid:* gewassen kunnen tegen een stootje en teeltsystemen zijn grotendeels zelfregulerend. Ziekten en plagen krijgen daardoor minder kans, zodat de noodzaak om in te grijpen tot een minimum beperkt blijft. Waar nodig wordt 'slim' bijgestuurd: tijd en plaats specifiek en zo 'groen' mogelijk.

De werkgroep Weerbaarheid focust op het strategische doel **Planten en teeltsystemen zijn weerbaar** en volgt daarbij twee hoofdlijnen:

1. Genereren van kennis & onderzoek ten aanzien van weerbare planten en teeltsystemen:
   Wat weten we al wel?
   Wat weten we nog niet, en waar is dus nog (meer) onderzoek voor nodig?

2. Delen van kennis over weerbare planten en teeltsystemen:
   Hoe gaan we de opgedane kennis verspreiden en zorgen dat deze ook daadwerkelijk in de praktijk geïmplementeerd gaat worden?

Enkele acties uit het Uitvoeringsprogramma op het gebied van kennis en onderzoek, waaronder de inventarisatie van innovatieve teeltconcepten, zijn inmiddels opgeleverd en moeten een vervolg krijgen in andere acties. Een aantal acties, waaronder het opstellen van criteria voor weerbare rassen en gewassen, zitten in een laatste stadium en worden in 2023 vertaald naar een handzame handreiking om kennis-verspreiding te stimuleren. Daarnaast is het delen van kennis over weerbare planten en teeltsystemen van agrarische ondernemers en hun adviseurs ook gestart binnen de praktijkpilots van onder andere het Praktijkprogramma Plantgezondheid 2030. De acties op beide hoofdlijnen grijpen op elkaar in waarbij de informatie uit de één nodig is voor de ander. In 2023 zal meer samenhang aangebracht worden in het grote aantal acties en de tijdsvolgorde die daarbij logisch is.

Prioritaire acties 2023:

Zoals hierboven beschreven is een belangrijke factor in het behalen van het strategisch doel weerbare planten en teeltsystemen het ontwikkelen en verspreiden van kennis hierover. Prioriteit in 2023 is om de kennis die de afgelopen jaren uit de acties is voortgekomen en de komende jaren voortkomt uit de onderzoeken en praktijkpilots van de verschillende UP-partners goed te verspreiden naar de agrarische ondernemers en hun adviseurs. Uit lopende praktijkpilots en onderzoeken komt naar voren welke kennis ontbreekt en wat aanvullend nodig is op gebied van onderzoek, voorlichting en innovatie. Ten aanzien van de praktijkresultaten zullen in 2023 de resultaten van de verschillende UP-partners naast elkaar worden gelegd om hiaten duidelijker in beeld te krijgen en waar mogelijk samenwerking nog verder te faciliteren.

Onderstaande prioritaire acties worden in 2023 opgepakt en dragen bij aan kennisontwikkeling en –verspreiding en het behalen van het strategische doel Planten en teeltsystemen zijn weerbaar:

Cluster	Actienr.[3]	Actie	Actie-eigenaar
Rassen en gewassen	8, 11.1	Beschrijving criteria weerbare rassen en gewassen en ontwikkeling methodieken om gevoeligheid en weerbaarheid van gewassen vast te stellen.	Plantum
Techniek	10.1	Inventarisatie “gene-editing technieken”.	Plantum
Teelt-systeem	15	Als extra impuls voor de stap van innovatie naar praktijk-toepassing als onderdeel van het verdienmodel van verede-lingsbedrijven wordt aangesloten bij de acties ten aanzien van weerbare teeltsystemen.	Plantum
Pilots/ praktijk	16, 110	Pilots op het gebied van weerbare rassen in praktijk realistische omstandigheden specifiek voor verschillende regio’s en sectoren.	LTO
Techniek	18.1, 18.2, 21	Inventariseren van onderzoek en ontwikkelingen van gewasbeschermingsmethoden en technieken gericht op uitgangsmateriaal en het verbeteren van het borgingssysteem voor schoon uitgangsmateriaal.	Plantum
Organismen	37	Inventariseren mogelijkheden om nuttige organismen gericht in te kunnen zetten tegen ziekten, plagen en onkruiden.	Artemis
Organismen	40	Stimulering onderzoek naar (micro-) organismen om microbioom van gewassen te verbeteren.	Artemis
Pilots/ praktijk	42	Versterking onderzoek naar geïnduceerde weerbaarheid en implementatie in de praktijk.	LTO
Pilots/ praktijk	47, 48	Beproeving nieuwe technieken en verbeterde waarnemings-methoden integreren in praktijkpilots.	Fedecom
Voorlichting	118	Uitleg geven over weerbaar maken aan kleine groepen ondernemers.	LTO
Vervolgacties die voortvloeien uit afgeronde acties:			
	22	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van innovatieve teeltconcepten die in ontwikkeling zijn, zowel in Nederland als daarbuiten.	LNV
	100	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van lopende onderzoeks-trajecten op het gebied van plantgezondheid. Naar aanleiding hiervan wordt een programmatische aanpak ontworpen.	LNV

[3] De acties met de nummers 1 t/m 153 zijn de acties die in 2020 in het Uitvoeringsprogramma zijn opgenomen. Hieraan zijn 106 acties toegevoegd vanuit reeds lopende programma’s voor emissiereductie (Programma van maatregelen en Hoofdlijnakkoord glastuinbouw). Daarna zijn vervolgacties toegevoegd die voortkwamen uit afgeronde acties. Sommige acties zijn uitgesplitst in sub-acties. Deze sub-acties worden met decimalen weergegeven.

Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden

In de toekomstvisie is het volgende opgenomen:

> Het verbinden van land- en tuinbouw en natuur is een belangrijk onderdeel van kringlooplandbouw zoals beschreven in de visie 'Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden'.
> De Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 sluit hierbij aan. Dit betekent dat de natuur op landbouw- en tuinbouwgronden rijker en veelzijdiger is in 2030 en dat de land- en tuinbouw zich waar mogelijk richt op het benutten van natuur voor bijvoorbeeld bestuiving, bodemvruchtbaarheid en ziekte- en plaagwering. Functionele agrobiodiversiteit ondersteunt de gewasbescherming op het agrarische bedrijf en levert tegelijk een passend leefgebied voor flora en fauna.

De werkgroep Verbinden van Land- en Tuinbouw met Natuur focust zich op het strategische doel **Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden** door het ondersteunen van de ontwikkeling van natuur, zodat natuurlijke plaag- en ziektebestrijding maximaal benut kan worden, zoals bijvoorbeeld bij natuurinclusieve landbouw. Daarnaast zal, door het verbinden van de land- en tuinbouw met de natuur, het herstel van de biodiversiteit worden ondersteund.

Functionele agrobiodiversiteit ondersteunt de gewasbescherming op het agrarische bedrijf en levert tegelijk een passend leefgebied voor flora en fauna. Daarnaast wordt gezorgd voor versterking van de biodiversiteit in de omringende natuur – door het beter benutten van de groen- blauwe- dooradering - van de land- en tuinbouw. De bodem is de basis van natuur en landbouw en verrijking van bodems zorgt voor verdere verbinding.

De deelnemende partijen die vanuit het Uitvoeringsprogramma betrokken zijn bij het behalen van het strategisch doel Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden en zien goede mogelijkheden om de land- en tuinbouw nog meer, en duurzaam, te verbinden met de natuur. Belangrijk hierbij is dat de deelnemende partijen hierover met meerdere beheerders van de groen- en blauwe- dooraderingsgebieden, natuur en/of agro-ecologische organisaties in gesprek gaan om de discussie in de volle breedte te voeren. Zo kunnen binnen het Uitvoeringsprogramma voor dit strategische doel de juiste acties worden opgepakt en op een goede manier worden uitgevoerd.

Doen we de juiste dingen en doen we de juiste dingen goed?

De acties die in het Uitvoeringsprogramma zijn opgenomen sluiten goed aan bij de drie strategische doelen van het Uitvoeringsprogramma. Voor het behalen van het strategische doel Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden is een werkgroep ingericht. De acties van deze werkgroep sluiten daarbij ook goed aan bij het strategische doel Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg geen residuen op producten. Door land- en tuinbouw met natuur te verbinden zullen minder gewasbeschermingsmiddelen hoeven worden toegepast waardoor de emissies vanzelf afnemen.

Van de acties die voor de werkgroep opgenomen zijn in het Uitvoeringsprogramma worden op dit moment vier acties uitgevoerd en zijn er twee acties recent of bijna afgerond. De overige acties worden in 2023 opgestart.

Prioritaire acties 2023:

De acties omvatten vaak meerdere vraagstukken. In 2022 is prioriteit gegeven aan de opvolging van de twee inventariserende acties naar ondermeer beschikbare maatregelen om land- en tuinbouw en natuur te verbinden. In 2023 zal zo spoedig mogelijk gestart worden met een actie waarbij belemmeringen in kaart worden gebracht om land- en tuinbouw en natuur met elkaar te verbinden. Een voorbeeld is de invoer van de nieuwe regels voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Hierin staan regels die voor belemmeringen kunnen zorgen bij uitrol en groei van Functionele Agro Biodiversiteit (FAB) en de aanleg van groen-blauwe-dooradering ernstig kan belemmeren. Daarnaast is de verwachting dat er mogelijkheden binnen de beoogde nieuwe eco-regeling zijn om land- en tuinbouw en natuur met elkaar dat te verbinden. Deze is nog zeer beperkt ingevuld.

Nieuwe acties 2023:
Zoals in het advies 'Van kwetsbaar naar weerbaar' door Wageningen Economic Research (WEcR) wordt aangegeven zijn dit strategische doel en sommige bijbehorende acties moeilijk kwantitatief meetbaar en is het goed om beide verder te concretiseren. Prioriteit is om de acties in 2023 concreter en kwantitatief meetbaarder te maken. De twee al uitgevoerde inventariserend acties kunnen mogelijk aanbevelingen opleveren die belangrijk zijn om op te pakken. Ook wordt er gekeken of acties mogelijk geherformuleerd of samengevoegd moeten worden tot nieuwe acties. Deze exercitie zal op korte termijn worden uitgevoerd.

Inspiratie en initiatieven:
Ter inspiratie hebben twee organisaties (Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en Coöperatie Collectief Hoeksche Waard), die al jarenlang werken aan het verbinden van de land- en tuinbouw met de natuur, met lezingen hun ervaringen gedeeld. Een groot deel van hun ervaringen wordt meegenomen bij het opstellen van pilotprojecten in 2023.
Tenslotte loopt er een groot aantal andere initiatieven die raakvlakken hebben met dit strategisch doel. Denk hierbij aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, PPS Biodiversiteit in en om de kas en het aanvalsplan landschapselementen. In de uitvoering van de acties in 2023 en de jaren daarna, zal het Uitvoeringsprogramma zich met name richten op de mogelijkheden om deze initiatieven te versterken en te verbinden.

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
Organismen	3.2	Evaluatie systematiek biologische bestrijders	LNV
Pilot/ praktijk	28	Het opstellen van pilotprojecten om land- en tuinbouw verbindende maatregelen ten bate van gewasbescherming toe te passen in de praktijk.	LTO NL
Organismen	30	Het inventariseren van de mogelijkheden om nuttige organismen gericht in te zetten om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen.	Artemis
	31	Het verstrekken van een opdracht voor het in kaart brengen van de belemmeringen voor het toepassen van beschikbare functionele agrobiodiversiteit	LNV
Kennis-deling	32	Stimuleren van kennisnetwerken met agrarische ondernemers om nieuwe ervaringen met de inzet van functionele agrobiodiversiteit op te doen en te delen	LTO NL
Pilot/ praktijk	34	Gebiedsprojecten op het gebied van het verbinden van land- en tuinbouw en natuur worden meegenomen in de pilotprojecten	LNV
	35	Het verstrekken van een opdracht voor het in kaart brengen van de relatie tussen landschapselementen en de eventuele effecten daarvan op het toepassen van de Integrated Pest Management-principes.	LNV
Biodiversiteit	36	Bepalen van een indicator voor het inzichtelijk maken van de effecten van plantaardige productie en gewasbescherming op de biodiversiteit	LNV
Organismen	39	Het stimuleren van het toepassen in de praktijk van het gericht inzetten van nuttige organismen	LTO NL

Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg geen residuen op producten

In de toekomstvisie is het volgende opgenomen:

> Doordat planten en teeltsystemen weerbaar zijn, het principe van geïntegreerde gewasbescherming wordt toegepast en land- en tuinbouw en natuur met elkaar verbonden zijn, nemen het gebruik en de emissies van gewasbeschermingsmiddelen drastisch af. De reeds bestaande doelstellingen voor beperking van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu worden doorgetrokken tot nagenoeg nul in 2030. De doelstelling voor de voedselveiligheid van gewasbeschermings-middelen blijft gehandhaafd en met het behalen van de doelstellingen van Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 neemt de kans op de aanwezigheid van residuen op producten af.

Binnen het Uitvoeringsprogramma richten de werkgroep Pakket van Maatregelen Emissie Reductie open teelten en het onder de verantwoordelijkheid van het Platform Duurzame Glastuinbouw in uitvoering zijnde Hoofdlijnenakkoord verplichting waterzuivering zich op de volgende drie doelen:

1. Geen normoverschrijdingen in 2027 (KRW[4])
2. Nagenoeg geen emissies in 2030
3. Nagenoeg geen residuen op producten in 2030

<u>De werkgroep Pakket van maatregelen Emissiereductie Gewasbescherming Open teelten:</u>

Voor het behalen van deze doelen zijn acties op verschillende aspecten, zoals erf, perceel en drift opgesteld. De acties worden uitgevoerd door betrokken partijen onder het Pakket van maatregelen. Deze doelstellingen worden voor oppervlaktewater gemonitord met de bestrijdingsmiddelenatlas[5]. De werkgroep gaat in 2023 actiever gebruik maken van deze atlas en de acties zullen aan moeten sluiten bij de monitoringsresultaten. Hierbij is ervoor gekozen dat de sectoren op basis van de atlas aanvullende acties formuleren en uitvoeren. Hierover worden afspraken gemaakt in de werkgroep Pakket van maatregelen (PvM). Mede gezien maat-schappelijke ontwikkelingen, de druk om de KRW-doelen te behalen (inclusief met meer aandacht voor Nederlandse grondwateren) en de ontwikkeling van andere programma's heeft de werkgroep besloten de acties te evalueren. Deze evaluatie is in november 2022 gestart en wordt in het eerste kwartaal van 2023 afgerond.

De evaluatie richt zich op:

1. Vastgestelde acties in het PvM: voortzetting ja/nee en bij voortzetting met welke intensiteit;
2. Nieuwe acties, zoals m.b.t. grondwater en bundeling van emissiereductietools;
3. Vervolgacties in vervolg op afgeronde of in de komende periode afgeronde acties. Denk aan het versneld beschikbaar maken van nieuwe drift reducerende technieken (inclusief) doppen voor ondernemers op basis van Best Beschikbare Technieken (BBT), via een combinatie van verplichtende en stimulerende maatregelen;
4. Het onderkennen van (aanvullende) stimulerende maatregelen, zoals demoprojecten, kennisverspreiding en onderzoek;
5. Koppelacties uit andere werkgroepen; acties van andere werkgroepen die bijdragen aan beter waterkwaliteit.

De mogelijke verbeterpunten zitten in de uitvoering:

1. Bundeling en eventueel op basis van actualiteit herformuleren van acties die bij elkaar horen/passen en die in samenhang worden opgepakt;
2. Projectmatige aanpak, met begin en eind, in plaats van nu meer procesmatig;
3. Projectmatige uitvoering, met, als aan de orde, inzet van projectmatige capaciteit in plaats van uitvoering door beleidsmedewerkers.

[4] Kaderrichtlijn Water
[5] www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl

De deels afgeronde acties die gebundeld zijn opgepakt onder de protocollen nagenoeg gesloten erf en nagenoeg gesloten perceel, beide voor de akkerbouw, kunnen in 2023 al direct invloed hebben op het behalen van de strategische doelen.

Positieve initiatieven en ondernomen stappen:

- Op basis van monitoringsresultaten kan worden vastgesteld dat het opstellen en uitvoeren van Emissiereductieplannen (ERP's[6]) door producenten, distributeurs en gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen vruchten afwerpt;
- Aanpak in Rijnland waarin waterbeheerders en de bloembollensector werken aan een structurele aanpak voor de vermindering van emissies;
- Aantal uitgevoerde perceel- en erfemissiescans: 10.000.
- Samenwerking brancheorganisatie Akkerbouw, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer en LTO Nederland in de emissiereductiesprint, waarin goede voorbeelden van emissiereductie breed worden gedeeld.

Prioritaire acties 2023 open teelten:

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
Grondwater	124	Het doorzetten van samenwerkingsprojecten van de drinkwatersector met agrarische ondernemers en het eventueel uitbreiden van bestaande samenwerkingsprojecten naar emissiereducerende maatregelen.	Vewin
Gesloten vulsysteem spuitmachines	172, 173, 174, 175, 176	Toepassing van gesloten vulsysteem op spuitmachines in de open teelten op basis van een wettelijke verankering ervan. Acties afgerond in 2024, met een wettelijke grondslag, implementatietraject en communicatie.	Croplife NL, I&W, LNV
Uitwendig reinigen	184, 185, 186, 187, 188, 189	Spuitmachines reinigen op wasplaatsen: stimuleren aanleg en gebruik, als ook informeren ondernemers en beschikbaar hebben handreiking handhavers. Informatiedocument en handreiking zijn in 2023 beschikbaar en zijn breed gedeeld.	I&W, LNV
Erfemissie	196, 197, 198, 199, 200, 201	Protocol nagenoeg gesloten erf. Dit is nu ontwikkeld voor de akkerbouw door BO Akkerbouw, die het gebruik vanaf 2023 gaat verplichten via het certificeringsschema Voedsel- en Voederveiligheid Akkerbouw (VVAK). In 2023 hebben alle sectoren een protocol opgesteld en geïmplementeerd. Onderdeel van de implementatie is een '100% dekking'.	LTO, Cumela en de sectoren
	202	Zuivering met gewasbeschermingsmiddelen verontreinigd water. Beoordeling of een aanpak net als in de glastuinbouw (standaardwater, meetprotocol, zuiveringsrendement, etc.) nog relevant is voor de open teelten. Nieuwe actie voor 'collectieve' zuivering: opstellen informatiedocument voor bedrijven en handhavers hoe dit aan te pakken en ook regelgeving. Collectief houdt in dat bedrijven verontreinigd water van derden zuiveren.	LTO, Cumela, sectoren en UvW I&W, LTO en Cumela
Perceelemissie	227, 228	De acties opvangen en zuiveren drainagewater en (collectieve) zuivering op gebiedsniveau. Beiden verkennen mogelijkheden en juridische knelpunten worden in 2023 opgepakt, met als resultaat een impact analyse: beoordeling of dit technisch en juridisch mogelijk is.	LTO, I&W en UvW

[6] Emissiereductieplan – Tool box Emissiebeperking (toolboxwater.nl)

	229, 230, 231, 232, 233	Protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit is nu ontwikkeld voor de akkerbouw door BO Akkerbouw, die het gebruik vanaf 2023 gaat verplichten via het schema VVAK. In 2023 hebben alle sectoren een protocol opgesteld en geïmplementeerd. Onderdeel van de implementatie is een '100% dekking'.	LTO, Cumela en de sectoren
Techniek	234 t/m 249	Er is een diversiteit aan acties m.b.t. techniek die in samenhang moet worden opgepakt. In 2023 worden de acties 234 t/m 249 opgepakt. De acties kunnen worden samengevat in: • Follow up rapport Technische Commissie Techniek-beoordeling (TCT) en daarop aansluitend opgedane ervaringen met het vaststellen van driftreductie • BBT voor huidige technieken beschreven en gepubliceerd • Follow up/uitvoering uitwerking combineren van maatregelen en technieken • Robuustheid: uitvoerbaarheid, naleefbaarheid en handhaafbaarheid (subwerkgroep Robuust stelsel) • BBT voor precisie-technieken beschreven en gepubliceerd • Relatie van precisietechnieken met het toelatingsbeleid uitgewerkt (werkgroep Randvoorwaarden) • Stimuleren gebruik precisietechnieken door opname in regelingen (werkgroep Randvoorwaarden) • Beoordelingsprotocol/methodieken voor precisie-technieken en Driftreducerende Techniekenlijst (DRT-lijst)	LNV, I&W, Ctgb, LTO, sectoren, Croplife NL, Fedecom
	250	Drift - technieken 75% driftreductie hoge laanbomen. Actie wordt opgepakt onder het Praktijkprogramma gewasbescherming. Het resultaat moet zijn een of meerdere toegelaten technieken die voldoen aan de eis minimaal 75% driftreductie.	LTO- vakgroep Bomen, vaste planten

Hoofdlijnenakkoord verplichting waterzuivering van het Platform duurzame glastuinbouw:

Het Platform Duurzame Glastuinbouw (PDG) geeft in 2023 prioriteit aan de onderstaande actiepunten en zal in de loop van 2023 na een evaluatie beoordelen of er nieuwe acties nodig zijn om het strategisch doel te bereiken.

Prioritaire acties 2023 gesloten teelten:

In december 2022 is het MT-Platform Duurzame Glastuinbouw (PDG) en de bijbehorende Stuurgroep gestart met het herijken van de koers en het vaststellen van de op te pakken activiteiten waarmee het PDG binnen de beschikbare tijd (KRW in 2027) een substantiële bijdrage kan leveren aan het realiseren van een nagenoeg nul emissie in de glastuinbouw. De resultaten van deze herijking zijn begin 2023 bekend.

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
	268	Evaluatie beoordelingsmethodiek voor zuiverings-installaties	Glastuinbouw NL
	269	Voor de beoordelingsmethodiek voor zuiverings-installaties is een standaardwater gedefinieerd	Glastuinbouw NL
	270	Inventariseren van mogelijke verbeteringen voor toezicht en handhaving	LNV

Ondersteunende acties voor transitieproces naar weerbare teeltsystemen en omgevingsfactoren

Actuele vraagstukken tijdens het transitieproces

In de toekomstvisie is het volgende opgenomen:

> In de transitieperiode is mogelijk dat op enig moment het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen in een teelt niet meer adequaat is en de strategische doelen nog niet behaald zijn. Er moet dan een andere manier gevonden worden waarmee telers kunnen blijven zorgen voor een goede oogst zonder daarbij het betreffende gewasbeschermingsmiddel te gebruiken.

Er kunnen verschillende redenen zijn waardoor op enig moment het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen in een teelt niet meer adequaat is. Op dat moment spreken we van een actueel vraagstuk waarvoor een andere manier moet worden gevonden waarmee telers kunnen blijven zorgen voor een goede oogst. De taak van de werkgroep Actuele Vraagstukken is het projectmatig oppakken van actuele vraagstukken met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen inclusief een early warning systematiek. Meerdere van deze vraagstukken bestaan al jaren. Het is aan de sectoren om te signaleren wanneer sprake is van een actualiteit. Geconstateerd is dat sommige vraagstukken zeer algemeen zijn geformuleerd. LNV zal in 2023 samen met LTO en de sectoren een meer actieve benadering uitwerken en toepassen. In de basis wordt uitgaan van de situatie dat (hypothetisch), buiten de laag risico-middelen, geen gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar zijn voor het knelpunt en dat sprake is van weerbare teeltsystemen en weerbare planten. Op weg naar deze ideale situatie is de vraag welke maatregelen en middelen (of groepen) er dan nodig zijn, waarbij de early warning systematiek gebruikt gaat worden. In 2023 wordt deze nieuwe benadering uitgewerkt en ingevuld.

Prioritaire acties 2023:

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
Kleine toepassingen	80, 281, 282, 71	Afronden van de acties, leidend tot notities, die gebruikt kunnen worden door betrokken partijen: • Aanpassing van het beleidsmatig kader van de NLKUG[7] aangepast om de problematiek van kleine toepassingen te verminderen. • Reguliere wederzijdse erkenning inclusief artikel 51 • Uitzonderlijke behoefte	LTO, Plantum, LNV
Vrijstellingen	61.5, 287, 71	Afronden van de acties, leidend tot meerdere toelichtende uitwerkingen: o.a.: • Uitwerking landbouwkundige noodzaak • Actualisatie handboek vrijstellingen.	LNV
Fonds Kleine Toepassingen	58, 59, 78.1 t/m 78.4, 71	Openstelling fonds kleine toepassingen (FKT) in overbruggingsperiode (1e in 2021, 2e en 3e in 2022). De acties leiden tot de volgende resultaten: 1. Overzicht van potentiële laag-risicostoffen die beschikbaar kunnen komen voor de agrarische ondernemer. 2. Overzicht van potentiële basisstoffen die beschikbaar kunnen komen voor de agrarische ondernemer, en ook een draaiboek voor het indienen van een aanvraag. 3. Mogelijke alternatieven voor het FKT zijn in beeld gebracht.	LNV, LTO, Croplife NL, Artemis
Maatwerk-voorschriften	61.2	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van maatwerkvoorschriften	LNV

[7] Nationale Uitbreiding Kleine Toepassingen

Ondersteunende acties voor de omgevingsfactoren

In de toekomstvisie is het volgende opgenomen:

> Tijdens het transitieproces zijn er aanpalende processen die invloed hebben op het behalen van de strategische doelen. Denk hierbij aan de keten en inzet van de overheden, maar ook aan processen die een ondersteunende rol vervullen in de context van weerbare teeltsystemen, zoals het monitoren van de resultaten, digitalisering, wet- en regelgeving, economische prikkels en advisering en ondersteuning.

De werkgroep randvoorwaarden richt zich op het verbeteren van randvoorwaarden en de beschikbaarheid van alternatieve middelen en maatregelen, zodat telers in de transitiefase en daarna kunnen blijven produceren (dus deels ook nog gericht op de huidige systemen), op monitoring (o.a. ontwikkeling MIG[8]) en digitalisering, randvoorwaarden voor pilotprojecten e.d. en het verdienmodel van de telers. Over het algemeen betreft dat systeemverbeteringen die bijdragen aan het transitieproces.

Prioritaire acties 2023:

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
Monitoren	4	De gewasbeschermingsmonitor wordt (door)ontwikkeld.	LNV
Wetgeving	7	Bezien nationale meststoffenwet op productcategorieën die nog niet benoemd zijn.	LNV
Innovatie	9	Nederland zet zich in Europa in voor het toelaten en toepassen van nieuwe Veredelingstechnieken.	LNV
Innovatie	45	Daar waar er hiaten in kennis- en innovatie worden geconstateerd, neemt de overheid de regierol op zich om deze te adresseren bij relevante programma's en agenda's.	LNV
Pilot	115	Er wordt een vangnet ontwikkeld voor agrarische ondernemers die bij aanvang van een pilotproject concreet kunnen aangeven waar zij mogelijk aanvullend risico lopen tijdens de duur van het pilotproject.	LNV
Pilot	116	Parallel aan de pilotprojecten wordt instrumentarium ingericht om agrarische ondernemers te ondersteunen bij de grootschalige uitrol.	LNV
Monitoren	148	Het daar waar nodig ontwikkelen van indicatoren (o.a. MIG) voor het monitoren van de voortgang van het Uitvoeringsprogramma.	LNV
Innovatie	144.3	Ontwikkeling van toetsingskader voor potentieel laagrisicostoffen en -middelen om deze middelen beschikbaar te maken voor agrarische ondernemers.	CTGB
Monitoren	285	Opstellen monitoringsrapport 2022 (bestaande indicatoren).	LNV
Economische prikkels	286	Opstellen kalender met overzicht beschikbare en nog te ontwikkelen economische prikkels.	LNV
Actie gestart en gecontinueerd in 2023			
	3	Concreet IPM[9]-stappenplan voor de toepassing van alternatieven van glyfosaat houdende middelen.	LTO
Wetgeving	49	Er wordt een overzicht gemaakt van belemmeringen in regelgeving voor het toepassen van technische maatregelen.	Cumela

[8] Milieu Indicator Gewasbescherming

[9] Integrated Pest Management

Cluster	Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
Data	50	Stimuleren door afspraken over onder meer data-gebruik van informatie- en beslissingsondersteunende systemen en precisietechnieken gebruiken zodat er vertrouwen ontstaat in deze systemen.	LTO
Pilot	52	Agrarische ondernemers hebben de mogelijkheid om technieken uit te proberen en toe te passen door hierin zelf of gezamenlijk te investeren of deze te huren via een loonwerker of dealer.	Cumela
Innovatie	60	Het inzetten op het meenemen van innovatieve toepassings-technieken in de Europese goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen.	LNV
Innovatie	121	Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van een adviseur die hen helpt bij het toepassen van innovaties op hun bedrijf. Het is daarvoor van belang dat de positie van de adviseur zichtbaar wordt versterkt.	Agrodis
	122	Bedrijven die stappen willen zetten hebben behoefte aan ondersteuning op maat. Deze ondersteuning wordt ingevuld met transitiecoaches.	Agrodis

Communicatie en kennisverspreiding in 2023:

Het programmabureau verzorgt de communicatie van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Het doel van het Uitvoeringsprogramma is onder andere het ontwikkelen van kennis, middelen en maatregen waarmee de agrarische ondernemer kan voldoen aan de strategische doelen van het Uitvoeringsprogramma. Het is hierbij van groot belang dat deze ontwikkelde kennis gedeeld wordt met de agrarische ondernemers en alle overige betrokken partijen en belanghebbende binnen de sector, zoals de adviseurs, het onderwijs e.d.

Het Uitvoeringsprogramma is nadrukkelijk een samenwerkingsverband van diverse organisaties. Haar communicatie kan dus niet onder de vlag van de Rijksoverheid vallen maar moet onder eigen titel gedaan worden. In 2023 wordt hoge prioriteit gegeven aan het inrichten van een uitgebreid netwerk waarmee de in het Uitvoeringsprogramma opgedane kennis verspreid kan worden. De onderdelen die al in voorbereiding zijn en in 2023 verder worden uitgewerkt zijn:

- Een eigen website die doelgroepen inzicht verschaft over het programma, de doelen, structuur, rapportages/ jaarplannen, nieuws en de behaalde resultaten;
- Een Kennisplatform op Groen Kennisnet[10];
- In 2022 is een overkoepelende communicatiestrategie ontwikkeld die recht doet aan de structuur en de behoeften van de verschillende partijen binnen het Uitvoeringsprogramma. In 2023 zal verder invulling gegeven worden aan de communicatiestrategie: wat wil het Uitvoeringsprogramma dat de belang-hebbende over het programma weten en hoe en met welke boodschap kan het Uitvoeringsprogramma hen bereiken?
- Om de resultaten van het Uitvoeringsprogramma zo breed mogelijk te verspreiden wordt aan de deelnemende partijen gevraagd deze boodschap ook op hun websites te plaatsen;
- In 2023 worden factsheets met resultaten van het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming uitgewerkt die erfbetreders bij agrarische ondernemers achter kunnen laten;
- Bezoeken van bijeenkomsten/studieclubs van agrarische ondernemers door adviseurs die uitgebreide kennis hebben over de resultaten van het Uitvoeringsprogramma.

[10] www.groenkennisnet.nl

Jaarplan 2023

Bijlage: afgeronde acties

Afgeronde acties Planten en teeltsystemen zijn weerbaar

Actienr.	Actie	Resultaat
22	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van innovatieve teeltconcepten die in ontwikkeling zijn, zowel in Nederland als daarbuiten.	WUR, Inventarisatie van innovatieve teeltconcepten, juli 2022.
100	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van lopende onderzoekstrajecten op het gebied van plantgezondheid naar aanleiding hiervan wordt een programmatische aanpak ontworpen.	ORG-ID, Overzicht van lopende onderzoekstrajecten bijdragend aan het UP GWB, 20-4-2021.
108	Het opstellen en uitvoeren van een voorstel voor de uitvoering van pilotprojecten op bedrijfs-, sector- en regionaal niveau voor het realiseren van de doelen van het UP.	LTO Programma's en projecten, Rapport 'Inventarisatie lopende onderzoekstrajecten', 15-7-2021.
109	Het opzetten van een regionaal pilotproject in de provincie Drenthe voor het oplossen van de knelpunten van omwonenden bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.	Programmavoorstel duurzame bollenteelt in Drenthe. Uitgewerkt door 10 betrokken organisaties. Gedelegeerd opdrachtgever: Provincie Drenthe, looptijd: 2021-2024.
153.3	Kennisimpuls groene gewasbescherming – kleinschalige deskstudie uitgevoerd om de richtingen in kaart te brengen tegen zwarte roest en graszaadteelt.	WUR, Handelingsperspectieven voor Zwarte Roest, december 2021.

Afgeronde acties Verbinden Land- en tuinbouw en natuur

Actienr.	Actie	Resultaat
29	Inventarisatie uitvoeren van beschikbare maatregelen om land- en tuinbouw en natuur te verbinden. Deze informatie wordt opgenomen in het informatiesysteem.	WUR, Inventarisatie van maatregelen voor een betere verbinding van land-& tuinbouw en natuur, augustus 2022.

Afgeronde acties Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten

Actienr.	Actie	Resultaat
94	De Unie van Waterschappen neemt het initiatief tot het ontwikkelen van nieuwe instrumenten gericht op het stimuleren van waterbewust ondernemen.	Beleidslijn gericht op stimuleren waterbewust ondernemen in 2017 vastgesteld. In 2019 herbevestigd.→ zie de beleidslijn/standpunt van de Unie van Waterschappen m.b.t. Waterbewust ondernemen in de bijgevoegde link. Gewasbeschermingsmiddelen - Unie van Waterschappen
160	Herijken voorschriften bewijs van bekwaamheid gewasbescherming.	LTO Nederland heeft in 2021 afspraken gemaakt met Bureau Erkenningen om het UP onderdeel te maken van de eisen voor het Bewijs van Vakbekwaamheid.
161	Algemeen – uitwerken randvoorwaarden voor gecontroleerde distributie.	CDG en Agrodis, Randvoorwaarden gecontroleerde distributie, december 2020.
177	Inwendig reinigen – controleren of Machinerichtlijn voorziet in schoonwatertank + onderzoeken wie toezicht houdt.	Fedecom en LNV hebben in de werkgroep Pakket van Maatregelen mondeling terugkoppeling gegeven over de Machinerichtlijn. Conclusie: geen verder actie nodig. Dit betekent tevens dat de acties 178 t/m 183 niet opgepakt hoeven worden.
178	Inwendig reinigen - onderzoeken wie toezicht houdt.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.

Actienr.	Actie	Resultaat
179	Inwendig reinigen – onderzoeken effectiviteit intern reinigen.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.
180	Inwendig reinigen – in beeld brengen aanvullende maatregelen.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.
181	Inwendig reinigen – ontwikkelen juridisch kader.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.
182	Inwendig reinigen – opname in wetgeving.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.
183	Inwendig reinigen – inzetten toezicht en handhaving.	Wordt niet nader opgepakt in vervolg op actie 177.
190 191 192 193 194 195	Gesloten erf - maatlat schoon erf beschikbaar voor alle open teelten.	Maatlat schoon erf beschikbaar voor alle teelten. Besloten is het protocol Nagenoeg gesloten erf te ontwikkelen en uit te rollen in plaats van de maatlat toe te passen. Het protocol Nagenoeg gesloten erf is ontwikkeld voor de akkerbouw en wordt nu uitgerold. Andere sectoren volgen. Home - Maatlat Schoon Erf Emissieprotocollen bieden houvast voor nagenoeg gesloten erf en perceel - LTO
215	Afspoeling percelen - inventariseren kennis die op plank ligt (zuivering, greppels, brede zones, tools e.d.).	De acties 215 t/m 224 zijn gecombineerd opgepakt onder het ontwikkelen en uitrollen van het protocol Nagenoeg gesloten perceel dat nu is ontwikkeld voor de akkerbouw. Andere sectoren volgen.
216	Afspoeling percelen - pilots beoordelen op best practices.	
217	Afspoeling percelen - ontwikkelen maatlat perceel, onderdeel afspoeling (zgn. perceelemissiescan).	
218	Afspoeling percelen - uitrollen meest effectieve maatregelen.	
219	Afspoeling percelen - brede groene zones langs watergangen: verkennen juridische knelpunten (toelatingsbeleid, water- mest-, milieuwetgeving, GLB e.d.).	
220	Afspoeling percelen - (collectieve) zuivering op gebiedsniveau: verkennen mogelijkheden en juridische knelpunten.	
221	Uitspoeling percelen - inventariseren kennis die op plank ligt (zuivering, tools e.d.).	
222	Uitspoeling percelen - pilots beoordelen op best practices.	
223	Uitspoeling percelen - ontwikkelen maatlat perceel, onderdeel uitspoeling (zgn. perceelemissiescan).	
224	Uitspoeling percelen - uitrollen meest effectieve maatregelen.	

Actienr.	Actie	Resultaat
245	Huidige beoordelingstechnieken drift - opdrachten formuleren.	Schuttelaar & Partners, Samenwerken aan driftreducerende maatregelen in de land- en tuinbouw. Evaluatierapport Technische Commissie Techniekbeoordeling (TCT). In opdracht van het ministerie van IenW heeft het bureau Schuttelaar & Partners de werkzaamheden rond de TCT geëvalueerd. Het rapport is besproken in de werkgroep en met de TCT.
246	Huidige beoordelingstechnieken drift - Instellen beoordelingscommissie voor deze werkzaamheden.	
247	Huidige beoordelingstechnieken drift - beoordelen en opschonen doppen- en techniekenlijst voor schrappen risicovolle technieken.	
251	Onderzoek stimuleren naar praktijkrijp maken van zuiveringstechnieken incl. beoordelingsmethodiek.	https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/glastuinbouw/rendement/
252	Stimuleren totstandkoming en naleving van maatregelen ter overbrugging van verschil tussen hoog benodigd verwijderingspercentage en 95% zuiveringsrendement.	Zie link actie 251.
254	Stimuleren innovatie om zuiveringskosten te verlagen.	Geen informatie.
255	Draagvlak creëren bij glastuinbouwbedrijven voor zuiveringsplicht.	https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/waterzuivering/
256	Inhoudelijk bijdrage aan validatie en doorontwikkeling GEM-model.	Bijdrage geleverd aan The Greenhouse Emission Model → Europese wetgeving/beleidslijn.
257	Voorstel voor beperken afvalwatervolume in geval van veel kwel en inzijging.	Werkwijze voor maatwerk bij de zuiveringsplicht
258	Samen met stichting CDG mogelijkheden voor gecontroleerde distributie voor glastuinbouw uitwerken.	Geen informatie.
260	Beoordelen lijst met kansrijke locaties voor collectieve zuiveringen.	Geen informatie.
261	Validatie en doorontwikkeling beoordelingsmethodiek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen (GEM).	GEM Home | Pesticidemodels.eu
262	Nagaan mogelijkheid voor latere invoering nieuwe beoordelingsmethodiek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen.	Greenhouse Emission Model (GEM versie 3.3.2) | Instructie gewasbeschermingsmiddelen | College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (ctgb.nl)
263	Nagaan mogelijkheden voor financiële instrumenten.	Memo financiële instrumenten.
264	Aanpassing milieuwetgeving voor invoering zuiveringsplicht.	Zuiveringsplicht is per 1/1/2018 in werking → sluit aan bij actie 257.
266	Onderzoeken mogelijkheden ontwikkeling mobiele zuiveringsinstallaties en de effecten op haalbaarheid en betaalbaarheid.	Zuiveringsplicht is per 1/1/2018 in werking. Mogelijkheden gecreëerd voor mobiel zuiveren.
267	Afwegen of kleine bedrijven meer tijd (max. 3 jaar) krijgen voor voldoen aan zuiveringsplicht.	Geen uitzondering voor kleine bedrijven.

Afgeronde acties Actuele vraagstukken

Actienr.	Actie	Resultaat
3.3	Notitie cut-off criteria.	Notitie cut-off criteria.
61.6	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van voorlopig toelatingen.	Memo voorlopige toelating.
68	Voor het wegvallen van actieve stoffen als gevolg van EU beleid is een “early warning” systematiek ontwikkeld. Brancheorganisaties nemen het initiatief om aan de hand hiervan actuele vraagstukken te identificeren en op te lossen.	Draaiboek “early warning system”.
73.1	Het ministerie van LNV neemt het initiatief voor het tijdig betrekken van de verschillenden partijen in het proces rond het identificeren van onmisbare toepassingen.	Draaiboek artikel 4.7.
74	Toepassing van het geactualiseerde draaiboek vrijstellingen ten behoeve van overbrugging van de transitieperiode van ‘oud naar nieuw’.	Een geactualiseerd draaiboek vrijstellingen. Dit draaiboek wordt ook toegepast in de overgangsperiode van een oud naar een nieuw systeem en daarmee is actie 75 ook afgerond.
75	Het onlangs geactualiseerde draaiboek vrijstellingen bevat een aantal verbeteringen in de procedure van het aanvragen van vrijstellingen.	
77	Aandringen op operationeel maken databank EU toegelaten middelen. Ook de procedure bij toepassing van het instrument ‘wederzijdse erkenning’ wordt nagegaan en waar nodig verder geharmoniseerd.	Op dit moment is er een Europese pesticiden database. Deze database stelt gebruikers in staat om informatie op te zoeken over actieve substanties, maximale residu niveaus en autorisaties van producten in lidstaten. Dit geeft lidstaten de mogelijkheid om concrete informatie op te zoeken over middelen en de toepassing hiervan. https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/authorisation-plant-protection-products/pppams_en
79	Evaluatie Fonds Kleine Toepassingen.	Kwink groep, Eindrapport Evaluatie 4e Fonds Kleine Toepassingen, 29-05-2020.
153.5	Natuurvriendelijke bestrijding van bladluis gesloten teelten.	WUR, Natuurvriendelijke bestrijding van bladluizen, oktober 2020.
271	Mitigerende mogelijkheden vogels en zoogdieren.	WUR, Notitie mitigerende mogelijkheden voor vogels en zoogdieren, 3 augustus 2021.
273	Natuurlijke bestrijding bladluizen in open teelten.	WUR, Natuurvriendelijke bestrijding van bladluizen, oktober 2020.
279	Maximale residulimieten.	Memo maximale residulimieten.
280	Reguliere zonale aanvraag inclusief artikel 51.	Memo reguliere zonale aanvraag.
283	Publiek belang.	Memo publiek belang.

Afgeronde acties Randvoorwaarden

Actienr.	Actie	Resultaat
3.4	F2F indicatoren voor gewasbescherming berekenen en publiceren.	Rapport Harmonised Risk Indicator (HRI) in Nederland. De Europese Commissie heeft in 2019 2 indicatoren vastgesteld.
53	Ontwikkelen E-stewardship: digitale maatwerkvoorschriften voor teler.	Nefyto heeft in december 2021 een Agro E-label app gelanceerd.
57	Position paper inzake inzet van Nederland voor de REFIT van verordening (EG) 1107/2009.	Kamerbrief 27 858 nr. 515, 18-9-2020.
61.1	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van receptuursysteem.	CLM, Gewasbeschermingsmiddelen op recept? Analyse van een receptuursysteem, juli 2021.
105	Begrip ''experimenteerruimte'' nader uitwerken om innovatie op bedrijfsniveau te ondersteunen en instrumentarium herijken. Eventuele ontwikkeling van aanvullend instrumentarium.	Notitie Experimenteerruimte: kaders en werkwijze, december 2020; Formulier indienen en behandelen experimenteerruimte, 10-5-2022; Voorstel werkwijze toepassen experimenteerruimte, 10-5-2022.
107	Het in kaart brengen van regionale en sectorale initiatieven en beoordelen hoe deze bijdragen aan realiseren doelen UP.	LTO, Rapport 'Inventarisatie lopende pilotprojecten': Verdere stappen in duurzaamheid. Aan de slag met UP Toekomstvisie GWB 2030, 15-07-2021.
131	Om een zo gelijk mogelijk internationaal speelveld te bewaken zal LNV de "Toekomstvisie gewasbescherming 2030" actief uitdragen via haar netwerk van landbouwraden en bij overleg met derde landen over fytosanitaire markttoegang.	Het bespreken van de toekomstvisie GWB 2030 met de landbouwraden en bij overleggen met derde landen.
137	Het indienen van het voorstel om het gesloten uniform vulsysteem op te nemen in de milieulijst.	De investering is te klein om aan milieuwetgeving te worden toegevoegd. Het gesloten vulsysteem is toegevoegd aan bedrijfsmiddel B23.21.
141	Onderzoeken hoe economische prikkels kunnen bijdragen aan de bevordering van de transitie naar weerbare teeltsystemen met een minimale milieulast. Waarbij ook keteneffecten worden meegenomen.	Ecorys, Economische prikkels weerbare teeltsystemen. Een inventarisatie van economische prikkels die bijdragen aan de transitie naar weerbare teeltsystemen, 17 juni 2021.
144.1	Beoordelingssystematiek strokenteelt.	CTGB, Memo over gebruik GWB-middelen bij strokenteelt en eventuele vervolgacties, 12 mei 2022.
144.3.1	Herziening toetsingskader voor micro-organismen.	Commission Regulation (EU) amending Annex II to Regulation (EC) No 1107/2009 as regards specific criteria for the approval of active substances that are micro-organisms.
144.6	Stapelen gewasbeschermingsmiddelen.	CTGB, Maatregelen CTGB tegen stapelen gewasbeschermingsmiddelen, Besluit college dd 29-7-2021.
148	Het daar waar nodig ontwikkelen van indicatoren voor het monitoren van de voortgang van het uitvoeringsprogramma.	Schuttelaar & Partners, Monitoring Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Inventarisatie naar bruikbare indicatoren voor monitoring van het UP GWB 2030, 10 december 2021.

Actienr.	Actie	Resultaat
153	LNV zal voor de verbinding zorgen tussen de herbezinning van het mestbeleid en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.	Kamerbrief 33 037, nr. 431, Zevende actie-programma Nitraatrichtlijn voor de periode 2022-2025 & Kamerbrief 33 037, nr. 374, Zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn, 8 september 2020.
153.1	Digitalisering geharmoniseerde risico-indicatoren.	Veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen | Bestrijdingsmiddelen | Rijksoverheid.nl • Afzetgegevens gewasbeschermingsmiddelen in Nederland • Harmonised Risk Indicator (HRI) in Nederland • Van Boer-tot-Bord strategie (F2F) indicatoren in Nederland
275	Ontwikkelen methode digitaal inwinnen van afzetgegevens.	Methode is ontwikkeld. Afzetgegevens worden jaarlijks ingewonnen.
277	Organiseren gesprekstafels over nieuwe inhoudelijke indicatoren.	In 2022 hebben er twee keer gesprekstafels plaats gevonden met de partijen van het UP.

Betrokken partijen:

agrodis

Fedecom

Plantum

Artemis
Natuurlijk

LTO Nederland

Rijksoverheid

ctgb
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

NATUUR & MILIEU

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

CUMELA
Brancheorganisatie voor groen, grond en infra

CropLifeNL
Voor gezonde gewassen

Vewin
Vereniging van waterbedrijven in Nederland